GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 48. Dumineca, 30|18 Iuniu 1878.

O reprivire.

Brasiovu, 29 Iuniu 1878.

Mane va avé locu inchiderea solemnela a parlamentului ungurescu in palatulu regescu din Budapest'a. Mandatulu representantiloru maghiari s'a finitu si in lun'a lui Augustu se voru alege membrii nouei camere, care se va conchiamá in sessiune ordinaria la tómna.

Camer'a tiszaiana si-a facutu datori'a si acuma se póte duce. Cu ajutoriulu ei Tisza Kálmán a adusu centralisatiunea maghiara la o perfectiune ne mai pomenita, si ea a fostu cu deosebire, care l'a sustienutu in lupt'a cu Austri a pentru pactulu dualisticu. Trei ani, catu au duratu viétiea acestei camere, s'au totu certatu intre sine, nemtii si ungurii, pana in fine sub pressiunea estraordinara a mariloru eveneminte esterióre parlamentele dela Vien'a si Budapest'a au votatu de-a ruptulu capului tóte proiectele de lege privitóre la nou'a acésta „impacare de sila".

Cu greu se va desparti d. Tisza Kálmán de camer'a acést'a. O maioritate parlamentaria, atatu de devotata guvernului nu va mai capetá niciodata. Cine, déca nu acést'a maioritate, a sustienutu tóte actele ministeriului Tisza, tóte planurile ministrului de interne, ce i se prescriá de catra maiestrulu seu dela Vien'a, Andrásy. Cu a cui ajutoriu, déca nu cu acela alu camerei acestei'a i-a succesu dlui Tisza a tiené in freu pornirile turcofile ale maghiariloru, a paralisá agitatiunea aceloru estremi si neamblanditi opositiunali, cari mersera pana a-i sparge ferestrile palatului si 'lu acusara inaintea tierei de „tradatoriu"? Unde si-a aflatu insasi politic'a contelui Andrásy unu spriginu mai bunu, cá in representanti'a Ungariei, care cu tóta opositiunea din tiéra a votatu, totu ce i s'a cerutu: indemnitate, incredere, creditu pentru mobilisare.

Mari sunt dér' serviciele ce le-a facutu camer'a maghiara guvernului, cabinetului austro-ungaru in grelele impregiurari ale celoru trei ani trecuti. Ce a facutu inse renumit'a fusiune tiszaiana, care a pasitu cu promissiuni atatu de grandióse pe aren'a parlamentaria, pentru tiéra si in specialu pentru poporulu maghiaru? N'avemu decatu se cetimu foile maghiare si vomu gasí respunsulu celu mai esplicitu la acést'a intrebare. Astadi la toti maghiarii, dela celu din urma kossuthianu, pana la celu d'antaiu mamelucu alu guvernului, predomnesce numai unu simtiu de nemultiamire asupra impacarei dualistice, asupra politicei interióre atatu, catu si esterióre. De popórele nemaghiare nici nu mai vorbimu, ca-ci sub impregiurari cá cele de façia cumu amu si poté admite numai possibilitatea, cá ele se fia multiamite cu tutoratulu ce l'a esercitatu asuprale parlamentulu maghiaru in cesti trei ani din urma?

Maghiarii astadi se gandescu póte mai puçinu cá ori-candu la aceea cá se imbunatatiésca sórtea si a nationalitatiloru nemaghiare, cá se le impace, se le chiame la o viétia mai démna de omenire, mai libera, mai prospera. Candu cineva-si se afla insu-si in mare lipsa, intr'o situatiune precaria, anevoie se póte interessá de bunastarea altui'a. Cu tóte aceste maghiarii n'ar' trebui se uite, ca in aceste tieri traiescu si popóre „de alta limba" cu altu typu, decatu celu maghiaru, ei n'ar' trebui se uite acést'a, cu atatu mai vertosu, cu catu tocmai acuma p r i n c i p i u l u d e n a t i o n a l i t a t e, serbéza noue victorii la congressulu din Berlinu, care sta se creeze pe bas'a acestui principiu noue state la fruntari'a de sudu a monarchiei nóstre.

Sórtea a voitu, cá primulu representante alu Austriei la marele areopagu europeanu din 1878 se fia unu maghiaru, unulu din faptuitorii suprematiei maghiare, unulu din scól'a aceea terroristica, care tinde cu tóte mediulócele la asuprirea rasseloru nemaghiare, sórtea a voitu cá acestu barbatu de statu, comitele de Andrásy, se siéda la més'a verde din palatulu Radziwill si se dé mana de ajutoriu la crearea nouei Bulgarie, la eliberarea popóreloru slave si grece din Turci'a, la marirea Serbiei si a Muntenegrului, la infiintiarea acelui lantiu de state slave, care cumu dise Tisza, póte se devina periculosu interesseloru Ungariei. Acést'a impregiurare nu este óre unu „memento" de ajunsu pentru maghiari, cá se 'si cumpanésca bine atitudinea façia de natiunalitatile nemaghiare din patria?

Congressulu.

Mercuri a tienutu congressulu a siépt'a siedintia, care se fi fostu cea mai insemnata in resultatele dobêndite. Se asigura, ca punctele principale ale cestiunei bulgare, care este cea mai grea dintre tóte, s'au regulatu deja in principiu. In siedinti'a acea din 26 se se fi stabilitu, cá Bulgari'a de sudu se se numésca „Rumeli'a ostica", cá tóte fortaretiele bulgare se fia derimate, asiadér' si Varn'a si Siuml'a, cá ocupatiunea russésca in Bulgari'a se dureze numai noue luni, incependu dela inchiaierea tractatului dela San-Stefano, si in alte trei luni tóte tienuturile ocupate se fia desiertate de catra trupele russe. „Regimele militariu" alu Turciei in Bulgari'a de sudu se fi fostu ficsatu in modulu urmatoriu: Turci'a are dreptulu de a tiené garnisóne pe inaltimile Balcaniloru in passuri si la fruntariile sudice. Numerulu trupeloru nu va stá sub nici o controla, dér' nu-i va fi ertatu a se servi de trupele irregularie. Turcii potu schimbá garnisónele dupa placu, ei au trecere libera prin tiéra, dér' nu se potu asiediá in localitatile ei, decatu numai pentr'unu timpu anumitu; nu le va fi inse ertatu a se incuartirá in casele locuitoriloru, ci voru trebui se'si faca tabere. Pentru sustienerea ordinei in provinci'a de sudu se va creá o gendarmeria locala si o militia nationale, compusa din musulmani si chrestini.

Representantele Greciei, ministrulu D e l i j a n n i s, a fostu incunosciintiatu abia in 26 Iuniu despre aceea, ca congressulu a incuviintiatu participarea consultativa a Greciei in cestiuni, cari privescu interesse grecesci séu nationalitatea gréca. Despre admiterea Romaniei inca nu s'aude nimicu. In totu casulu Romani'a va poté fi admisa numai dupa ce i se va recunósce independenti'a. In privinti'a acést'a primesce „Pester Lloyd" scirea curiósa, ca representantii Romaniei ar' fi primitu in 26 unu feliu de ultimatu, in care li se anuntia, ca congressulu va decretá, ca principatele dunarene au incetatu de a esistá si va creá o R o m a n i a n o u a i n d e p e n d e n t a, a careia fruntarii le va ficsá elu (mei! mei!) Romanii sunt consternati in urm'a acestui avisu, dice iscusitulu corespondinte a lui „P. L.", ca-ci vedu, ca Basarabi a e perduta pentru ei si ca voru trebui se iè Dobrogi'a. Multe faime absurde s'au latitu relativu la Romani'a, dér' acést'a le intrece pe tote!

Se mai dice inca, ca representantii romani totusi ar' fi predatu memoriulu loru presidiului congressului in 25 l. c. Acestu pasu erá inse prevediutu numai pentru casulu, déca Romani'a nu va fi admisa. Se vede dér', ca ministrii romani s'au abatutu dela otarirea de mai inainte séu ca in adeveru n'au sperantia de a mai fi admisi, ceea-ce inse nu credemu. Suntemu din contra de parere, ca memoriulu a trebuitu se premérga recunóscerei independentii si admiterei Romaniei la congressu. Punctele acestui memoriu le amu impartasitu in numerulu trecutu. Unu telegramu din Berlinu mai adauge la ele inca unu punctu insemnatu, care dice: „Romani'a va capetá in proportiune cu poterea armata, tramisa in campania, o desdaunare de resbelu in form'a, care se va considerá de cea mai espedienta, usióra." (plus expedient.)

Memoriulu romanu se ocupa si de c e s t i u n e a j i d a n i l o r u si sustiene urmatoriulu punctu de vedere: „Romani'a admite necessitatea de a regulá acést'a cestiune, care nu e nicidecumu religiósa, ci esentiaminte nationala si sociala. Jidanii sunt straini de Romani'a prin limbagiulu, costumulu si moravurile loru. Romani'a nu se lupta contra unei comunitati religióse, ci contra unei nationalitati straini, care ar' luá Romani'a cu totulu in stapanire, déca i-ar' fi ertatu se cumpere pamenturi. Prin urmare cestiunea este cu totulu interióra si póte se fia regulata numai printr'o lege interióra ear' nu printr'o lege internationala. In fine Romani'a e otarita, candu va veni momentulu, candu independenti'a ei va fi asigurata, candu actualele dificultati nationale voru fi disparutu, se gasésca pentru cestiunea evreiloru o solutiune, care se fia in armonia cu civilisatiunea, cu esigentiele sociale si cu trebuintiele particulare ale tierii; dér' pentru momentu, si singur'á tînta a Romaniei este de a 'si aperá integritatea s'a teritoriala si de a 'si asigurá independenti'a politica."

Uuu telegramu mai nou din Berlinu ne spune, ca russii ceru inapoiarea Basarabiei numai pana la Chili'a si ca gur'a Sulinei voru se-o lase Romaniei. Mei, dér' generosi mai sunt cu averea straina! — Lui „N. Fr. Presse" i se anuntia, ca si Serbi'a si Muntenegrulu au predatu memoriele loru congressului „In privinti'a Romaniei se voru nasce greutati, deórece voiescu sei ié Basarabi'a, pre candu romanii refusa ori-ce transactiune Congressulu va decide, este inse mare intrebare, cumu va fi esecutata decisiunea." La acést'a este se mai adaugemu si atitudinea turciloru, cari stau gat'a si acuma cá la conferenti'a dela Constantinopolu a nu se supune de buna voia dictatului Europei si mai avemu inca destula causa de a ne teme de complicatiuni neprevediute, cu tóte, ca oficiosii lauda necontenitu spiritulu conciliantu alu mariloru poteri. Cestiunea Bosniei si Herzegovinei inca se astépta se vina pe tapetu. Congressulu, se dice, recunósce necessitatea unei interventiuni austroungare. —

Arestarile in Germani'a.

De candu cu ultimulu atentatu alu lui Nobiling nu trece o di cá se nu se faca numeróse arestari pentru crim'a de lesa-Majestate. Foile germane publica liste de cate o cóla cu numele acelora, cari au fostu trasi la respundere si condamnati pentru acést'a crima. Ele contienu nume de barbati de tóta etatea mai cu séma din clas'a lucratoriloru si a industriasiloru, ba chiaru si femei si copii neverstnici au fostu acusati pentru lesa-Majestate. De multe-ori o simpla observatiune facuta in decursulu unei conversatiuni, care se póte interpretá in favorulu socialistiloru, ajunge spre a nenorocí pe unulu pentru tóta viéti'a s'a. Intre altii se fi disu unu graveru catra o patrula de soldati „Imperatulu nu e mai multu vrednicu cá unu sergentu!" (strajamesteru). Pentru acést'a a fosta condamnatu la 6 luni inchisóre. Unu comerciantu din Königsberg a disu catra o precupétia. „N'ar' fi stricatu nimicu déca l'ar' fi nemeritu mai bine" (pe imperatulu) Adusu inaintea tribunalului comerciantele a marturisitu faptulu, procurorulu a propusu numai o pedépsa de 1 anu inchisore, cu tóte aceste tribunalulu l'a condamnatu la unu anu si jumetate inchisóre. O femeia veduva, social-democrata, a fostu condamnata la 4 ani inchisóre pentru ca a disu: „Bine i s'a intemplatu, de ar' fi muritu incai indata." Acest'a e inse unu casu mai gravu, s'a intemplatu inse cá si copii se fia urmariti pentru cate unu cuventu nesocotitu. Asia fù eliminatu dilele trecute in Mainz unu scolariu gimnasialu pentru o espressiune necuviintiósa cu privire la atentatulu asupra imperatului, ear' in Mannheim au fostu trasi in cercetare doi scolari de 12 ani.

Unele diuarie adusera scirea, ca la Berlinu s'a arestatu si unu teneru din Romani'a, pentru-ca a luatu parte la agitatiunile social-democratice si se banuieá chiaru, ca ar' fi complicele lui Nobiling. Acést'a scire a produsu mare sensatiune in Romani'a. Lucrulu inse s'a deslusitu astfeliu: Tenerulu, studinte de medicina, cu numele Abraham Blumenthal, va se dica evreu, a carui'a parinti traiescu in Romani'a, a fostu parasitu Berlinulu dupa atentatulu lui Nobiling. Intorcêndu-se érasi, a fostu arestatu la facultatea de medicina. S'a facutu indata perchisitiune la domiciliulu seu si s'au aflatu la densulu mai multi articuli, cari erau atatu de radicali, incatu diuariele socialiste au refusatu a-i primi, dupa cumu aréta unele scrisori, aflate asemenea intre charthiile sale. Nu s'au aflatu inse semne, ca ar' fi fostu intielesu cu Nobiling.

Press'a germana mai independenta descrie cu mare amaratiune trist'a stare, in care au aruncatu cele din urma doue atentate imperati a germana. Ranele imperatului au facutu, cá statulu intregu se fia scuturatu de frigurile cele mai teribile — reactionarie. Tiér'a intréga este bantuita de spioni si denuntianti, a caroru numeru e legionu si cresce pe di ce merge. Nu mai cutéza astadi nimenea se se apropie de unu omu, c'unu esterioru, ce da locu banuielei, c'ar' poté fi unu social-democratu. Se gasescu preste acést'a multime de ómeni de nimicu, cari din reutate denuntiéza de multe-ori pe ómeni onorabili. Se dice, ca unu comerciantu din Stettin, fiindu astfeliu denuntiatu de catra unu inimicu alu seu, a fostu bagatu in arestu preventivu, legandui-se manile. Elu de intristare asupra acestei tractari, sciindu-se nevinovatu, s'a impuscatu. Din scrisorile aflate la elu se se fi doveditu in adeveru, ca a desaprobatu atentatulu. S'au aflatu si pungasi, cari au voitu se stórca bani dela cetatiani pacinici, ameniutiandule, ca de nu le voru inmaná o suma anumita, ii voru denuntiá. Politiaii ambla pe strade alungandu pe toti, cari li se pare ca mirósa a socialisti. In zelulu loru ei vedu in cea mai mica umbra unu complice periculosu alu lui Nobiling. —

Éta ce spectaculu ne ofera in momentele de façia Germani'a, care pretinde, ca pasiesce in fruntea civilisatiunei europene. Déca arestarile, provocate de miile de denunciantí in tóte partile Germaniei, voru continuá cumu au inceputu, in scurtu timpu inchisorile nu voru mai poté cuprinde pe toti condamnatii pentru lesa-Majestate. Ar' fi bine, candu aceste mesuri ar' contribui la paralisarea agitatiuniloru socialiste, dér' se póte documentá deja acuma, ca ele producu tocmai efectulu contrariu. Agitatiunea social-democratica, care e indreptata in contra institutiuniloru presente ale statului si are de scopu liberarea lucratoriului de sub jugulu capitalistiloru se maresce inca in locu a se micsiorá si devine mai periculósa, latiendu-se pe ascunsu in urm'a pressiunei de susu. De curendu avú locu o adunare de socialisti in Berlinu, la care a esclamatu unulu din conducatorii socialisti: „Nu prin atentate si acte de potere, ci prin revolutiunea spiriteloru voiescu se 'si ajunga scopulu social-democratii. Se va vedé la 30 Juliu in diu'a alegeriloru catu de multu a inaintatu acést'a revolutiune in Germani'a. Se va dovedí in curêndu, déca democrati'a sociala cu tóte persecutiunile sta inca neclintita.“

Nr. 106/1878.

Anunciu.

In virtutea §-lui 21 din statutele associatiunei transilvane, si conformu conclusului luatu de adunarea generala din anulu trecutu in siedinti'a dela 7 Augustu Nr. XLIII. in Blasiu: adunarea generale pentru anulu curentu prin acést'a se convóca in opidulu Simleu pe diu'a de 4 Augustu c. n. 1878.

Ceea ce se aduce la cunoscinti'a publica, invitandu pe toti membrii associatiunei a luá parte in numeru catu se póte mai mare la siedintiele acelei adunari.

Dela presidiulu comitetului associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Sibiiu, in 24 Iuniu 1878.

Iacobu Bolog'a, vice-presiedinte. **Dr. Ios. Hodosiu,** Secretariu.

Avisu!

Simleu, 24 Iuniu 1878.

Onorata Redatiune! Apropiandu-se adunarea generala a „Associatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“, ce se va intruni la 4 Augustu an. curentu in Simleulu Silvaniei — venu cu tóta onórea a aduce la cunoscinti'a onoratului publicu romanu: ca pentru de a se poté luá mesurile necessarie cu privire la incaperile atatu pentru siedintia, catu si pentru membrii singuratici (cuartire) — sala de balu eventualminte teatru — prandiu comunu si carausi'a membriloru, carii voru veni pe line'a Clusiu-Ciucea si Oradea-Ciucea, comitetulu arangiatoriu a aflatu de bine, cá toti membrii, cari s'au resolvitu a participá la adunarea amintita, se se insinueze in scrisu, pana in 20 a lunei lui Juliu a. c. la presiedintele comitetului arangeatoriu R. D. Alimpiu Barbolovíciu in Simleulu Silvaniei.

Prin urmare cu tóta onórea sunt rogati si provocati toti acei'a, cari voiescu a participá la adunarea memorata, se se insinueze in scrisu pe terminulu si la loculu mentionatu, avendu totudeodat'a datorinti'a in interessulu propriu de a semnala si line'a pe care voiescu se calatorésca (Clusiu Ciucea. Carii-Simleu, ori Orade'a-Ciucea-Simleu, Zelau-Simleu, Orade'a-Simleu :)

Adunarea se va intruní in 4 Augustu a. c. I va premerge serbarea cultului divinu, prin urmare e de doritu, cá membrii din departare si mai alesu aceia, cari voru calatorí pe line'a Clusiu-Ciucea séu Orade'a-Ciucea, se-'si intocmésca marsiurut'a (calatori'a) asia, cá pe diu'a de 3 Augustu cu trenulu de deméneti a neamanatu se sosésca la Ciucea, unde ii va asteptá comissiunea de primire sub presidiulu dlui Georgiu Popu, deputatu distalu, ca la d'incontra comissiunea nu va garantá despre carausia. —

Spre orientare: Trenulu Clusiu-Ciucea sosesce la Ciucea la 8 óre demanétia, éra celu de catra Oradea-Ciucea la 11 óre totu demanéti'a.

Primirea comitetului centralu si a membriloru coaduaati, de catra comitetulu arangiatoriu, va fi in 3-a Augustu séra la 8 óre in piati'a opidului Simleu, unde si pe candu au se sosésca din tóte partile.

Toti, carii voru ceti acést'a provocare, binevoiésca a-'si tiené de datorintia nationala a-o aduce la cunoscinti'a de repetite-ori, in giurulu si in societatea, unde se afla, si-a nisuí intru acolo, cá sterniudu interessare se se adune intr'unu numeru catu mai mare. — Din siedinti'a comitetului arangiatoriu.

V. Popu, actuariu.

Din camer'a ungurésca.

In siedinti'a dela 24 l. c. adunarea deputatiloru a primitu unu proiectu de lege, care stabilesce, ca in afacerile de regularea posessiuniloru neurbariale (comassatiuni) in Transilvani'a nu se cere timbru. Ministrulu de justitia Perczel dice, ca la traganarea acestoru afaceri nu sunt de vina tribunalele respective, ci negligenti'a partiloru interessate. Dep. Adolf Zay sustiene din contra, ca guvernulu si organele sale au pecatuitu multu pe terenulu acest'a alu comassariloru. Unulu din pecatele regimului e si acela, ca a lasatu dela 1 Ianuariu pana acuma cestiunea liberarei de timbru neregulata. Negliginti'a, dise Zay, si lips'a de cunoscintia a causei este, dupa esperientiele facute, pe partea organeloru judecatoresci, nu a partiloru private; acést'a se póte dice mai cu séma cu privire la processele urbariale. Ce se atinge de decisiunea ministeriala a lui Bitto dela 6 Maiu 1872, apoi acést'a este fórte defectuósa, necorecta, greuóia, cu unu cuventu nu e de nici o tréba. Acést'a ar' trebui se o scie ministrulu, ca-ci proprietari, comune, camere advocatiale si reuniuni diferite economice au facutu necontenitu atentu pe ministrulu la defectele procedurei actuale de regularea posessiunei in Transilvani'a. Cu tóte aceste ministrulu n'a facutu nimicu pana acuma spre a satisface dorintieloru esprimate din tóte partile. Negliginti'a acést'a a guvernului este cu atatu mai grava, cu catu grabnic'a regulare a posessiuniloru a devenitu o cestiune de vieatia pentru Transilvani'á si fara ea nici nu ne potemu gandi la o cultivare rationala a pamentului, la rentabilitatea economiei rurale in Transilvani'a. Nu suntemu dér' in dreptu, esclama Zay, de a pretinde, cá, déca si nu are guvernulu nici sensu, nici anima pentru redicarea bunastarei materiale a poporului, se faca cevasi macaru pentru usiurarea de dare a poporului?! —

Dupa acést'a si-a desvoltatu Victoru Istóczi faimós'a s'a interpelatiune asupra celei mai bune solutiuni a cestiunei jidovesci si asupra necessitatii restabilirei imperiului judaicu in Palestin'a. Elu dise intre altele:

„Elementulu mohamedanu fiindu aprópe de peire remane in Europ'a numai unu elementu strainu: evreii! Europ'a a scapatu de fric'a Islamului, dér' acuma e poporulu evreescu, care are planulu temerariu de a subjugá popórele europene (Auditi!) Ómenii s'au desteptatu acuma si la noi si vedu pericolele de cari e amenintiata societatea nóstra de catra jidovime, care cu poterea pressei, ce se afla in manile sale, a voitu se ne painginésca ochii. Sub imperatulu Iosifu numerulu evreiloru in Ungari'a era numai de catova mii; 80 de ani mai tardiu in 1860 elu se urcá deja la 250,000 si astadi numerulu loru trece peste 700,000. Numerulu evreiloru se duplifica in Ungari'a atatu catu si in cealalta Europa la cate 30 de ani. Prin urmare voru vietuí in Ungari'a la 1930 deja 2,900,000 si la anulu 2020 chiaru 17 milióne evrei, va se dica mai multu decatu tóta poporatiunea de astadi (Viua ilaritate), pe candu in timpulu acest'a numerulu chrestiniloru inca se va mai rari. Vorbitoriulu dice, ca póte se dovedésca cu date statistice ca evreii nu suferu de epidemii niciodata in acelu gradu, cá chrestinii. (Ilaritate.) Ei nici nu se supunu la lucrurí mai grele si pe lenga bogati'a loru ducu o viétia mai buna si comoda. Ei chiaru din nenorociri tragu folóse, spre esemplu din resbele, candu totdeaun'a cativa liferanti evrei devinu milionari si perdu puçinu sange, ca-ci numele loru in óste este, precumu scimu, minimu. Suntemu dér' in pericolu a fi nimiciti in 2, 3 generatiuni de catra evrei. Pentru aceea se serbamu iubileulu esistintiei patriei nóstre de 1000 ani, cá se-o mostenésca apoi evreii?! Déca e se traimu, nu mai póte fi dubiu despre aceea, ce trebuie se facemu. (Mare miscare.)

Asia e si 'n tóta Europ'a: interesse evreesci, politica evreésca, barbati de statu evrei, diuaristi evrei, financiari evrei conducu destinele tuturoru stateloru mai mari. Evreii sunt agitatorii internationali, cari atitia pe chrestini unii in contra altora, spre a-i nimici prin resbelu, incatu nu-i potu nimici prin coruptiune. Spre a delaturá reulu acest'a internationalu, este numai unu singuru mediulocu: Jidovii trebuie se fia tramisi afara din Europ'a. Nu s'a datu niciodata o mai buna ocasiune; acuma e timpulu a coregé erórea istorica, ce s'a fostu facutu prin nimicirea independentiei unei rasse atatu de vengióse. In evulu mediu nu se gandea nimeni la acést'a, ci credeau, ca voru resolvi cestiunea, condamnandu pe evrei in massa la mórte. (Mare ilaritate.) De ce intre altele multe se nu fia restabilitu si statulu jidovescu de odinióra? Deórece cei mai multi evrei posedu averea loru in mobilie, potu se'si schimbe locuinti'a in 48 de óre (viua illaritate) si deórece potu suferi ori-ce clima, se voru aclimatisá iute. (Illaritate.) Evreii prin talentele loru eminente politice, juridice, comerciale si financiare, cu deosebire inse prin averea loru, ar' poté se devina unu sprijinu potenicu alu imperatiei turcesci atatu de multu cercate. (Mare illaritate.)

D. Istoczy citéza dupa acea unele notitie dela 1876 din „Pester Lloyd“ si alte foi, cari aréta, ca evreii chiaru se ocupa de ide'a restabilirei statului judaicu, ca s'ar' fi formatu o societate evreiésca, care voiesce se cumpere dela Pórta Palestin'a cu 8 milióne livre sterlingi. Déca, dice, acestu proiectu nu s'a pusu inca in lucrare, caus'a póte fi, ca poterniciloru evrei le place mai bine a jocá rolulu unoru mari politici in Londr'a, Paris, Vien'a, Berliuu si Budapest'a, decatu in mic'a Palestina. In fine adauge, ca e fórte possibilu cá insusi lordulu Beaconsfield (de origine evreu) se faca propunerea la congressu pentru restabilirea imperatiei jidovesci. Ministrulu Augustu Trefort dice apoi, ca nu e la indoiéla, despre aceea, ca acést'a cuventare, cá o incercare literaria, se va perde in vast'a sala fara a lasá vreo urma dupa sene (Aplause) Istoczy declara in fine, ca a avutu numai de scopu a face atenta pe natiune la periculele ce-o amenintia.

Societatea studiului limbeloru romane.

(Siedinti'a „Cantului Latinului.“.)

Siedinti'a concursului pentru Canteculu Latinului avú locu dela 4 óre si jumetate pana la 6 óre si jumetate sér'a, in interiorulu Peyronului statu'a equestra a lui Ludovicu XIV-lea si Chateau-d'eau. Peyronulu este, dupa cumu se scrie, o primblare, situata pe unu locu fórte inaltu, la un'a din estremitatile Montpellierului si este incongiuratu de unulu din cele mai intinse si mai magnifice orizonturi ale Franciei meridionale. De o parte Alpii, marea Mediterana si vechi'a insula Maguelon'a, cu biseric'a s'a, care se inaltia mutilata pe asupra apei; de cealalta parte, Pyreneii, verfulu Saint-Loup si primele Asise dela Cévennes; in façia, arculu de triumfu, palatulu justitiei si cathedral'a santului Petru; in dosu, lungile arcade ale unui aquaducu, ce duce la Montpellier apele dela St. Clément si dela sorgintea Lez:

acest'a era tabloulu miraculosu alu dilei de Sambata, 25 Maiu. S'a crediutu, ca o idea asia de mare cá aceea a Cantului Latinului, nu potea fi incarcerata in orizontulu salei unei societati savante, oricatu de spatiósa si oricatu de frumósa ar' fi fostu ea; s'a voitu, cá sórele, cerulu si marea se ia parte la cea de antei serbatóre literaria a gintei latine si Peyronulu a fostu alesu in unanimitate.

Estrad'a de onóre era asiediata pe puntulu celu mai inaltiatu alu plimbarei; langa marele basinu, unde aquaduculu varsa apele sale. Dela 4 óre si jumatate d. de Quintana y Combis, deputatu alu Corteziloru si comisariu alu guvernului spaniolu la espositiunea universala din Paris, deschidea siedinti'a in calitate de presiedinte; la drépt'a s'a se asiediau d. d. Paul Glaize, prefectu alu departamentului Puy de Dome, si delegatu alu ministrului instructiunei publice pe langa societatea limbeloru romane, in timpulu serbatorileru latine; Alphonse Roque-Ferrier, secretariu alu concursului si Fredericu Donnadieu; la stang'a dlui de Quintana se afla d. d. de Tourtoulon, presidentu alu Societatiei limbeloru romane; Mistralu, presidentu alu Felibrigelui; comitele de Toulouse-Lantrec. directoru generalu alu institutului provinciiloru: Vicontele Henri de Bornier, autoru alu scrierei: „La Fille da Roland“ si Léon de Berluc-Perussis, presidentu alu Academii dela Aix-en-Provence. O indispositiune nu permisese reginei Jocuriloru Florale, Dómnei Mistral, a presidá serbatórea Cantului Latinului. In pregiurulu biuroului erau grupati d. de Lestaubière, prefectu la Hérault; delegatii orasieloru spaniole, Don Mariano Agiulo y Fuster, philologulu catalanu, Don Theodore Clorente; poetulu si publicistulu valencianu, Don Francesch Matheu y Fornells; Don Philippe Pedrell, ilustrulu compositoriu dela Tortosa; Don Francisco de Varona; Don André Balagner y Merino; Don Ioseph Franquet y Dara, Baronulu de Purroy, Lady Bonaparte Wyse si lordulu Bonaparte Wyse marele poetu provançalu alu Irlandei, generalulu Don Francisco de Sagarra; Boucherie et Revillont, vice-presiedinti ai Societatiei limbeloru romane; Ioseph Romanille, promotorulu Félibrigelui; Louis Roumieuse, poetulu si filologulu Gabriel Azaïs, secretariu alu societatiei archeologice dela Béziérs; abatele Iosifu Romx, Cavallier, presidentu alu „Paragelui“; Lieutand, bibliotecaru alu orasiului Marsilia si presidentu alu „Dioriloru provançiale“; Antonin Glaize, Fabrège, si unu mare numeru alu notabilitatiei francese si spaniole, delegati ai orasieloru si societatiloru invetiate din miadiadi. Unu apusu de sóre fermecatoriu, amestecatu de cateva brusce batai de ventu, respandea radiele sale pe Peyron si dá serbatorii unu adeveratu caracteru meridionalu. Siedinti'a a fostu deschisa prin esecutarea musicala a cantului canadianu, orchestratu cu abilitate de d. Mercuriu dela Montpellier. Urma apoi marsiulu militariu romanu si multimea, care se imbulzea pe Peyron, ilu aplauda cu vioiciune· Indata, in urma, d. Roque-Ferrier citì reportulu seu asupra pieseloru tramise la concursulu Cantului Latinului, seu mai bine partile cele mai esentiale ale acestui reportu; ca-ci comunicarea intréga a absorbitu prea multu timpu adunarei, nerabdatória a audi glasulu dlui de Quintana.

Discursulu poetului si deputatului catalanu fú marele succesu alu siedintiei. Aclamatiuni repetite 'lu insocira ori de cate ori afirmà comunitatea sentimenteloru gintei latine. Candu elu vorbì despre „acele popóre ale orientu'ui, de unde „ne vine in fiacare diminétia lumin'a, ce ne lu„minéza, amestecata cu atatea regrete si cu atatea temeri“ tota lumea cugetà la Romani'a si la tierile de limb'a romana, cari sunt separate, seu pe cari incérca a le separá. Tali'a inalta, gesticulatiunea marétia si nobila, elocinti'a spaniola, si francesa in acelasiu timpu, a dlui Quintana impresionà cu deosebire auditoriulu, care 'lu asculta. Dupa ce d. Quintana 'si regulà loculu d. Donnadieu, care obtienuse in ajunu unu mare succescu, prin reportulu seu asupra concursului de prosa neo-latina alu „Societatiei Limbeloru Romane“, dete lectura „Cantului Latinu“ alu lui Alesandri. Mistralu citì o magnifica poesia provançiala in onórea gintei latine. Dupa rugaciunea dnului de Quintana, Don Francesch Matheu z Fornells recità strofele ardietórie ale frumósei poesii catalane, pentru care i s'a oferitu alu douilea premiu alu Cantului Latinu. Contele Toulousn Lautrec, directorele generalu alu „Institutului Provinciiloru“ si unulu dintre descendintii vechiloru comitate de Toulouse, se sculà atunci pentru a anuntiá, ca „Institutulu Provinciiloru“ alesese chiaru in ajunu, cá membrii corespondinti pe dnii Alesandri, de Quintana y Combis si Alph. Roque-Ferrier, si ca a voitu a se associá asemenea la sentimentele de fraternitate ce au suscitatu pretutindenea serbatorile Florale dela Montpellier. Ceremoni'a din Peyron fú terminata prin esecutiunea marsiului de incoronare scrisa de catra Don Philippe Pedrell din Tortosa, dupa staruinti'a dlui Quintana. Elu fù esecutatu de catra music'a regimentului alu 2-lea de geniu, si aceea a regimentului 122 de linia, sunandu unite, sub directiunea dlui M. Fedrel. Dupa cateva minute, siedinti'a se redica, si asistentii se pregatira pentru a luá parte la unu banchetu, ce avù locu in sal'a de concerte, si la care au asistatu, in acelasi timpu, si cateva autoritati Montpellièrene, romanistii, felibrii si savantii straini.

Banchetulu a fostu dela inceputu si pana la sfirsitu animatu de cea mai franca cordialitate. Dupa unu toastu alu dlui Lestaubière pentru represintantii natiuniloru latine, se dete cetire, in mijloculu aplauseloru entusiastice, urmatórei depesi, ce fusese remisa dlui Tourtoulon, presiedinte Societatiei Limbeloru Romane si alu comitetului serbatoriloru latine:

„Dlui Baron Ch. de Tourtoulon, Montpellier
Franci'a.

„Regretamu, fórte multu, ca nu potemu asistá „la prim'a serbatóre a popóreloru latine. Trist'a „situatiune a patriei nóstre si ocupatiunile, care „ne-au retienutu pana la finele lui Iuliu, ne-au „lipsitu de fericirea de a stringe man'a fratiésca, „pe care ne-o intindu gloriosii nostri frati dela „Montpellier. Suntemu cu anim'a intre voi, o „frati latini si anim'a nóstra doresce cá a vóstra, „se fia obligata a acceptá invitatiunea ce ve trans„mitemu, in numele natiunei Romane dela Dunare, „de a ve reuní in lun'a lui Septembre 1879, la „Bucuresci. —

„Deputati: Urechia, Dr. Sergiu, Sihlénu, vechiu pre„siedinte alu parlamentului, Ion Ghic'a, Gr. Cantacuzino, „Golescu“ s. a. s. a.

Reuniunea respunse imediatu prin urmatórea telegrama:

„Domnului Sihlénu, vechiu presiedinte alu parlamentu„lui romanu. Bucuresci.

„Ve multiumimu cu emotiune. Primimu cu „bucuria.

„In numele latiniloru reuniti la Montpellier:
„Tourtoulon, Quintana, Fred. Mistral, Bornier, Berluc„Perussis, Toulouse-Lautrec, Azais, Donnadieu.“ s. a. s. a.

(Reportulu presentatu de d. Roque-Ferrier.)

Dómneloru si Domniloru! Audirati o aria, ce destépta in noi mari si triste reamintiri; o aria din campiile Normandiei si ale Britaniei, ce, prin unu norocu singularu, dér' nu nemeritatu, a devenitu canteculu aprópe nationalu alu Franciei canadiane, alu aceloru populatiuni viteze, cari dincolo de imens'a intindere a mariloru, si cu totu doliulu sperantieloru loru totdéunn'a amagite, au pastratu totdéun'a o anima francesa, cu tóte nefericirile vietiei loru politice si a nenorociriloru ecsistentiei loru nationale; ati auditu apoi indata marsiulu armateloru romane, alu acestoru fii ai lui Traianu, cari in véculu XV nu se temeau nici ei se redice unu capu chrestinu si liberu de asupr'a armateloru turcesci, cari la Racov'a sfaramau cu Stefanu celu mare forti'a lui Mohamet II, cari in Epiru, Thesali'a si Macedoni'a conserva inca preciosu tesaurulu acestei limbi romane (limb'a romana). sór'a evidenta a idiomeloru nóstre din Franci'a, Spani'a si Itali'a!

Ori-care ar' fi umilinti'a vocii mele, dati'mi voia a multiumi, in numele Franciei, in numele Societatiei, ce asi voi se o vedu numindu-se Societatea romana, in numele acestui amicu spaniolu, care, din ide'a lui propria, a consimtitu a face o idea francesa si o idea provençala, dati-mi voia, dicu, se multiumescu acestoru poeti, cari, la unu gradu mai multu séu puçinu inaltu, dér' la unu gradu de sinceritate atatu de mare, s'au intalnitu de pe pamenturile Provençei pana in Spani'a, din Britani'a la Calabri'a, din campiile romane pana la marea de Portugalu, la Coire, la Barcelon'a, la Perus a, la Palermo, precumu si la Bogot'a, s'au intalnitu, dicu, in gandirea, de care ve impartasiti acumu, si au incercatu se faca din versurile loru, romane, spaniole, catalane séu francese, canteculu gintei latine, semnalulu **unirei** comune a tuturoru acelor'a, cari se recunoscu fii ai vechiei limbi a Romei.

Ori-carei natiuni, ori-carei situatiuni apartienu, toti au intielesu, ca gandirea unei confederatiuni intelectuale intre Spani'a, Franci'a si Itali'a, reinoirea trienala a Jocuriloru Florale ale gintei latine, voru afirmá din ce in ce mai multu unanim'a comunitate a simtieminteloru nóstre. Ei au simtitu toti, ca numai intr'o gandire de pace si de concordia pacifica natiunile latine voru poté se'si reclame canteculu si melodi'a, ce vomn incununá astadi. (Va urmá.)

PLEVN'A.

(Urmare.)

La Dunarea cea lata stau mândre sentinele,
Ce-ascépta inimiculu in câmpu si citadele,
Sunt fragede mladitie din câmpulu Romaniei,
Ce si-cauta adi cu sete cunun'a vitejiei.
Dela Mihaiu celu mare si pana 'n vremea loru
Romanulu se topesce de sete si de doru,
Si arde de-o vapae poternica, nebuna
Se dée pieptu in lupta cu crunt'a semiluna.
Asiá e leulu mândru, ce lesina-in sclavia,
Candu mintea·i se opresce la falnic'a pustia,
Ce ari'a-si intinde cá vastulu Oceanu
Si-in care elu odata domnieá cá suveranu.
Acolo elu cu tigrii si bestii 'nfuriate
Portá eterne lupte, cu glorii-'ncununate.
Atunci erá ferice, candu ascultá cu fala
Si n'audiá nimic'a in tain'a mormentala.
De gróznic'a-i privire, de ràcnetulu maniei
Fugu tóte, se-s'ascunda la marginea pustiei;
Dér' astadi aruncatu e sermanulu in chilia
Si nici se mai racnésca, sermanulu, nu mai scia;
Dér' sunt momente, 'n care 'si-aduce cu uimire
Aminte de trecutulu, de fortia si marire,
Si-incrunta ochii ageri si cóm'a si-o sburlesce
Si vêntura cu cód'a se-'ncórda si racnesce:
Asia stau si romanii pre malulu dunareanu
Privindu de ceea parte la vechiulu loru dusimanu.
Din lung'a amortire nimicu nu si-au pastratu,
Decatu dispretiu si ura, unu nume defaimatu.
„Ce vréu vasalii Portii, nepoti de sclavi ce sunt?
Li-e doru de lantiuri éra, li-e multu pan' la mormentu?
N'au fostu destulu ei martori, ca spad'a musulmana
Restórna cu turbare, ori-ce mandria vana?
Ce n'au potutu se faca armatele probate,
Vreau ei se sevérsiésca prin fuga, — lasitate?
Remani la plugu romane, la turma t'a mai bine
Ca-ci laurii vitejiei uscati-'su pentru tine!“ —
Asia le strigu vecinii, cari numai dupa nume
Scieau, cumu-ca esista si-unu neamu romanu pe lume.
Insulte fora numeru, bajocuri veninóse! —
Er' Dunarea tresara de chiote voióse.
La Calafatu pe valuri stà· mândrulu capitanu,
Stà Carolu Domnulu tierei si-'si ride de dusimanu.
Ghiulelele turbate prin aeru vijeescu,
Ér' Domnulu si ostasii cu chiotu le primescu,
Si dau respunsu cumu trebuie se dé ori-ce ostasiu
Candu intrebari de flácari sosescu dela vrasmasiu. —
„Ia! vedi ce dice turculu si las' si tu, copile,
Din càlimarulu cela vr'o diece projectile!“
„Urra!“ racnescu ostasii, zarindu preste Vidinu
Unu sulu de fumu pe flacari, urcânduse 'n seninu.
La hora toti se-'nsira si saltu cu nerabdare
Si isbucnescu deodata in falnica cantare:
„Secatiar', ah! potopulu, tu Dunare turbata!
Se sboru intr'o suflare pe matc'a t'a uscata,
Se'mplantu acést'a drépta in gâtulu de pagânu,
Se-i scriu cu spad'a 'n frunte unu nume de romanu.
Mari'a T'a! mai lasa! setui suntemu de jocu!
Mai du-ne si la hore de mórte si de focu!“ — —

Abia aude Carolu, cu cata veselia
Asteptu copii nostrii se mérga-'n batalia
Si-in starea lui amara 'si-dice in gandulu seu:
„Acest'a-e ajutoriulu, ce-mi dà adi Dumnedieu!
Pe-acei ce mai-'nainte, nici ca ii-bagá in séma
In diu'a desperarei intr'-ajutoriu ii chiama.
Ba ce-e mai multu: pe Domnulu vitézu alu loru 'lu pune
In fruntea óstei sale si-a ostiloru romane!“ — —

Abia se vede Domnulu cu fulgerele in mana
Si-indata le slobóde in taber'a pagâna. —
Cá consululu din urma, candu Atila cumplitu
Cu órdele selbateci in Galia-au isbitu,
Punendusi tóta forti'a si art'a apusana
Sfarmà de totu poterea si furi'a dusimana:
Asiá patrundu chrestinii in cét'a lui Osmanu,
Muscalii cá furtuna, romanii cá orcanu!
Nu pentru libertate se lupta, ca-ci o au!
Ci 'n façi'a calumniei si-a cleveteloru dau!
Cá foculu, ce resbesce prin lemnele din munte,
Si paraindu parlesce din póle pana-in frunte
Si nu se potolesce, pan' afla ceva in cale,
Ci totu bradetu 'lu-rade din culme pana-in vale:
Asiá patrundu romanii prin valuri, doborindu,
Er' turcii cádu cá snopii, de furia scrasinindu.
Muscalii de-alta parte dau si ei si sporescu,
Dér' ér' sunt pusi in fuga de foculu pagânscu;
Spre séra stau acolo, de unde-au fostu plecatu,
Er' stégulu Romaniei pe Griviti'a-e plantatu!

Din vérfulu unei màguri privesce Domnulu tierii,
Cumu flutura stindartulu romanu in bórea serei,
Unu tainicu focu se-aprinde, in sufletu-i vitézu
Si-o lacrima de fala ei-scapa pe obrazu.
Dér' candu si-aduce-aminte, ca brav'a s'a armata
Stà cá unu promontoriu in marea-interitata
Si n'ar', decatu se vina furtun'a s'o isbésca, —
S'o sgudue, s'o surpe si-'n sfarme s'o sdrobésca,
In anim'a sa 'nalta se nasce-unu nouru greu,
Si dice cu 'ngrigire in bunu sufletulu seu:
„Candu proni'a cerésca m'a pusu carmuitoriu
Acestei tieri frumóse, acestui blandu poporu

N'ași fi visatu, c'odata acesti pastori de munte
Voru aretá la lume, ca-su' si vitezi de frunte.
Sunt secoli, decandu densii cu arm'a n'au amblatu
De lupt'a cea de sange cu totulu si-au uitatu,
Si-ar' stá se crédia omulu, ca-acesti vitezi soldati
Chiaru eri s'a 'ntorsu din lupta cu lauri-incununati.
Unu Domnu cu sufletu mare, cu mandra, 'nalta fire
Si-aduce 'n tóta vremea poporulu la marire,
Dér' e ferice Domnulu, ce prin p o p o r u l u seu
Se face mare 'n lume, precumu sumu astadi eu. —
Dér' vai! norocu-i grabnicu, se duce precumu vine,
Se nu me parasésca totu astadi si pe mine.
Vitejii mei stau astadi pe-unu crateru de vulcanu.
In cóste moscovitulu, in fruntea loru Osmanu.
Stindartulu d'in reduta, ce 'n vênturi se mandresce,
Mai multu pe moscovitulu, decatu pe turci, hulesce.
Acést'a umilintia unu neamu atatu de mare
Nu póte cá s'o 'nghita, decatu prin — resbunare!" —
— De aste ganduri grele 'lu scapa nisce pasi,
Ce vinu despre reduta. S'arata optu ostasi,
Ce ducu pe-ale loru bráçie unu trupu scaldatu 'n sange
Ai caru-i ochi de vulturu pe cale-'su de-a se stinge.
Fiindu de Domnu aprópe, i-lu punu lenga pecióre
Er' unulu dintre dinsii ei dice cu 'ntristare:
„Mari'a T'a! ti-aducemu pe celu ce d'intr'o suta
A pusu antai'a data piciorulu pe reduta!
Stindartulu cela mandru e pusu de man'a sa
Pe cuibu, 'n care mórtea prasii'a si-o tienea
Si chiaru candu striga „urra! traiésca capitanulu!"
Din hold'a t'a alésa 'lu secera dusmanulu." —
— L'aceste mari cuvinte alu tierei Domnu se pléca
Si-lu vede cumu se lupta cu graiulu ce 'lu inéca;
Dér' cunoscêndu pe Domnulu, resufla cu mandria
Si dice: Se traiésca vitéz'a Romani'a!
Acei ce pan' acuma dispretiu ne-au aretatu,
Privésca la stindartulu, ce colo e plantatu.
Mari'a T'a! nu man'a, ce-acumu o stringi cu dragu,
Ci man'a Romaniei 'naltiat'au acelu steagu,
Ca-ci nu-e romanu in lume se n'aiba 'usufletire
De-a ride 'n façi'a mortiei, candu tiér'a-e spre perire!
Eu astadi lasu vieti'a, si déca simtiu durere,
E, ca am numai u n 'a, s'o lapedu cu placere;
Dér' mórtea nu me lasa, me ducu la Dumnedieu,
Traiésca Romani'a! Traiésca Domnulu meu!" —

Osmanu, de a caru-i spada s'a 'nfioratu Russi'a,
Adi tremura de gróz'a ce-i face Romani'a;
Ca-ci anim'a armatei, redut'a cea mai mare,
Inaltia-a Romaniei vitéza palpitare.
Pe visulu seu de glorii elu vede cu 'ntristare
O pandia tricolora si striga cu mirare:
„O! neamu de vitejia, ce astadi mi-ai rapitu,
Ce n'a potutu gigantulu, ori-catu s'a opintitu!
De astadi potu fi mandru, ca-ci nu e lucru vanu
Se-ti punu pe frunte laud'a si laurii lui Osmanu.
Dér' fia! asta fapta 'mi-alina a mea dorere,
Candu me gandescu in urma la dulcea mangaiere
Ca-ati seversitu aceea, ce io am inceputu,
Implendu de umilintia colossulu dela Prutu.
Voiu pierde-odata Plevn'a, propteau'a tierei mele,
Si candu Osmanu va plange si tiéra-i va fi 'n gele,
Atuncea Romani'a, de si amenintiata,
Va fi de tóta lumea cinstita si-admirata!"

Abia se vedu romanii pe Griviti'a cea mare,
Candu alt'a li s'aréta in mica departare.
Cá omulu, candu se urca pe-unu munte-ametitoriu,
Pasiesce barbatesce, impinsu de-unu tainicu doru,
Er' candu ajunge culmea d'in urma, cu uimire
Spre multe mai inalte se pierde-alui privire:
Asiá se vedu romanii opriti in sborulu loru,
De-unu crateru, ce-i imprósca cu flacari de fioru.
Dér' nici acésta nu e in stare se-i oprésca
In cursulu loru eroicu spre vatr'a paganésca.
D'in cuibulu loru de vulturu tragu brasde-adenci de focu
Si candu ajungu redut'a, in batere de jocu
Caciulele 'si arunca si striga hohotindu
La turcii, cari cu man'a caciulile le prindu:
„Ia tiene, hotiomane, si mi-o grigesce bine,
Cá se mi-o dai intréga, candu t'intalni cu mine!"
Er' turculu, decandu scia, ca mórtea josu pandesce,
Nici capulu nu-'lu mai scóte, s'ascunde si gelesce.
Se 'ncovóie cá lupulu, cá vulpea séu dihorulu,
Candu curs'a cea perfida 'i-apuca 'n dinti piciorulu.
— Vediendu muscalii art'a, cu carea sciu romanii,
Se taie ghiare crunte, cu cari loveau pagânii,
Se lasu de navalirea si lupt'a nebunésca
Si tragu falang'a désa spre tabar'a turcésca,
Sciindu, ca ei odata, candu fómea-i va silí
La largulu fora voia din cursa voru esi,
Si-atunci in lupt'a drépta oprivoru cu 'nlesnire
A loru turbata unda si órb'a isbucnire.

(Va urmá.)

Diverse.

(S t a t i s t i c'a d i u a r i e l o r u d i n U n g a r i 'a.) In anulu curentu apparu in Ungari'a 281 diuarie si scrieri periodice in limb'a maghiara (268 in anulu trecutu), 96 (85 germane, 52 (42) slave, 15 (13) in limb'a romana, 4 (4) in cea italiana si 1 (1) in limb'a hebreica. Prin urmare numerulu diuarieloru maghiare s'a inmultitu cu 13, alu celoru germane cu 11, alu celoru slave cu 10 si a celoru romane cu 2. Primulu diuariu maghiaru a apparutu in 1 Ianuariu 1780 in Posoniu (Pressburg). La 1830 erau 10 foi maghiare; la 1840: 26; la 1848—49: 86; la 1850: [illegible]5; la 1867: 80; la 1868: 140; ér' la 1873: 201.

(S t a t i s t i c'a B u c u r e s c i l o r u.) D. dr. Felix a publicatu statistic'a capitalei romane pentru an. 1877. Dupa acest'a numerulu celoru nascuti in 1877 a fostu de 5632, ér' numerulu celoru morti de 5834. Au moritu dér' mai multi cu 202. Nascerile se impartu asia: 4292 copii legitimi, 1199 nelegitimi, 141 aflati pe drumu. Dintre acesti'a au fostu 4356 de religiunea ortodocsa resariténa, 456 catholici, 184 protestanti, 20 armeni, 1 lipovanu, 614 israeliti si 1 mohamedanu. Dupa nationalitate si tiéra au fostu 4654 romani, 12 italiani, 17 francesi, 704 austro-ungari, 24 russi, 31 ottomani, 52 greci, 9 serbi, 80 din diverse tieri. S'a observatu, ca mortalitatea copiiloru e enorma in Bucuresci; intre cei 5834 decedati se afla 2525 copii morti inainte de 5 ani, va se dica, copii facu aprópe jumetate din mortalitatea generala. Din punctu de vedere alu religiunei mortalitatea se imparte asia: 4873 ortodocsi resariteni, 366 catholici, 170 protestanti, 15 armeni, 17 mohamedani, 393 israeliti. Se observa dér', ca mortalitatea la ortodocsi a trecutu cu 517 peste numerulu nasceriloru, pre candu la israeliti, catholici si armeni numerulu nasceriloru e superioru numerului mortiloru. In 1877 s'au celebratu in Bucuresci 603 cununii; cu 234 mai puçine cá in 1876. Aceste 603 cununii se impartu asia: 1091 ortodocsi, 63 catolici, 25 protestanti, 12 armeni, 125 israeliti, cu totulu 1206 persóne.

Sciri merunte din Romani'a. Domnitoriulu si Dómn'a au plecatu Mercuri din capitala la Sinai'a. — S'a deschisu pe sém'a ministeriului de instructiune publica unu creditu de 25,000 lei pentru restaurarea edificiului gimnasiului din Giurgiu si unu creditu de 10,000 lei pentru i n f i i n t i a r e a d e s c o l i r o m a n e, in comunele de peste Dunare, si subventiunea celei din T u r t u c a i 'a. — Sessiunea corpuriloru legiuitórie s'a prelungitu pana la 21 Iuniu st. v. — „Curier. de Bacau" comunica, ca tribunaluiu de Bacau in siedinti'a dela 2 Iuniu, cu ocasiunea vinderii unui imobilu in pretensiunea unui evreu ce urmarea, a respinsu pe evreu de a avé dreptulu se cumpere imobile. — Aceeasi fóia spune, ca revolt'a, ce isbucnise intre condamnatii din T. Ocn'a, s'a stemperatu, procurorulu si judecatorele instructoru au dresatu la façi'a locului actele. Causele au fostu escitarea ce le au facutu hotiloru prea multulu favoru datu de directoru unuia dintre ei, si plangerea, ca nu li se da mancare de ajunsu. — Luni a isbucnitu unu incendiu in fabric'a russésca de pismeti de lenga Malmeson (Bucuresci), care a duratu vreo 48 óre. Intrég'a constructiune a fostu consumata de flacari, afara de ziduri, cari singure remasera in pecióre. Muntii de pismeti si fain'a ardeau cu flacari poternice. Se dice, ca pagub'a e de aprópe 300,000 franci. Cu doue dile inainte de incendiu sosise o ancheta din Petersburgu, tramisa asupra fabricei. E o intemplare ciudata, dice „Telegr.", ca foculu a avutu locu tocmai, candu trebuì se se incépa anchet'a.

(T i p o g r a f i 'a l u i A r m i n u L a s z k y) din Orade'a-mare (Strad'a Vulturelui) face cunoscutu preotimei romane, ca si-a provediutu depositulu seu mare de chartia, de rechisite de scrisu si desemnu si cu tiparituri de matricule pentru botesati, cununati si morti.

☛ Cu 1-a Iuliu stilu vechiu se incepe unu nou abonamentu la „Gazet'a Transilvaniei" pentru semestrulu alu II-lea 1878. ☚

Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu espira cu 30 Iuniu st. v. cá se grabésca cu reinoirea lui, déca voiescu cá se li sé tramita fói'a regulatu.

Tuturoru prea onoratiloru domni membri ai comunitatiei orasiului Brasiovu, cari la alegerea impiegatiloru comunali dela 25 a lunei curente m'au onoratu cu prea pretiuit'a dloru incredere, le aducu prin acést'a cea mai recunoscêtoria a mea multiamita.

B r a s i o v u, in 26 Iuniu 1878.

Augustu Böhm,
ingenieur.

Sciri ultime telegrafice.

Vien'a, 28 Iuniu. „Politische Correspondenz" anuntia din Berliuu: Dupa inchiaierea referateloru comitetului redactionalu asupra punctatiuniloru invoielei in privinti'a Bulgariei, va veni la desbatere afacerea Muntenegrului eventualu aceea a Serbiei. Russi'a va luá asuprasi interpretarea si sustienerea dorintieloru serbesci si muntenegrine, cu tóte ca s'a recunoscutu ca solutiunea acestoru cestiuni cade cu deosebire in sfer'a de potere austriaca.

R e p r e s e n t a n t i i romani nu-si facu mai multu illusiuni despre aceea, ca nu e sperantia cá punctulu loru de vedere se reusiésca. B r a t i a n u voiesce se se reintórca inca inainte de a decide congressulu asupra Basarabiei la Bucuresci, spre a dá séma inaintea cameréloru. („K. Z.")

Madridu. Tener'a regina a Spaniei a repausatu in 26 l. c.

Pretiurile piatiei

in 28 Iuniu n. 1878.

		Hectolitre. fl. cr.		Hectolitre. fl. cr.
Granu	fruntea	9.40	Mazorea	—.—
	midiulocu	9.10	Lintea	—.—
	de diosu	8.20	Fasolea	5 20
Mestecatu		7.50	Cartofi	—.—
Secara	fromósa	6.40	Sementia de inu	10.50
	de midiulocu	6.—	1 Chilo.	fl. cr.
Ordiulu	frumosu	5.50	Carne de vita	—.40
	de midiulocu	4.80	„ de rimatoriu	—.48
Ovesulu	frumosu	3.20	„ de berbece	—.—
	de midiulocu	3.10	100 Chile.	fl. cr.
Porumbulu		5.20	Seu de vita prospetu	38.40
Meiu		6.—	„ „ „ topitu	—.—
Hrisca		—.—		

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 28 Iuniu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	64.35	Oblig. rurali ungare	76.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.35	„ „ Banat-Timis.	77.50
Losurile din 1860	113 60	„ „ transilvane	—.—
Actiunile bancei nation.	857.—	„ „ croato-slav.	78.—
„ instit. de creditu	250.50	Argintulu in marfuri	101.30
Londr'a, 3 luni	116 50	Galbini imperatesci	5.45
		Napoleond'ori	9.33½
		Marci 100 imp. germ.	57.55

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.